MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
ARKUSZ EGZAMINACYJNY II

nr zadania	model odpowiedzi i schemat oceniania
27.	Klasztory miały uczyć pobożności, „czystości obyczajów” (cele wychowawcze) i umiejętności poprawnego oraz „pięknego” wypowiadania się (cele kształcące). Za wyodrębnienie jednego celu – **1 pkt**. Za wyodrębnienie obydwu celów – **2 pkt**. Uwaga: cele mogą być inaczej nazwane, np. kształtowanie postaw moralnych oraz kształcenie umiejętności (zamiast sformułowania cele kształcące).
28.	Prezentowana rycina świadczy o tym, że w średniowieczu preferowane były bodźce negatywne; ew. zdający może podkreślić przymus jako zasadę (metodę) postępowania z uczniami – **1 pkt**. Wskazane jest, aby zdający w swej argumentacji odniósł się do dwóch elementów ryciny: - **rózgi** w ręku bakałarza: metody wykorzystujące strach - kara chłosty – **2 pkt**, - **oślej głowy**: metody wykorzystujące ośmieszanie – **2 pkt**. Za **wskazanie** każdego elementu po 1 pkt i za wyjaśnienie każdego elementu po 1 pkt. **Łącznie maksymalnie – 5 pkt**.
29.	Źródła świadczą o tym, że podobnie rozumiano edukację, której celem miało być: a) kształtowanie odpowiednich postaw - **pobożności** (źródła A, B, G) - (cele wychowawcze), b) kształtowanie odpowiednich postaw - **posłuszeństwa** (źródła A, B, H) - (cele wychowawcze), c) **rozwijanie wiedzy i umiejętności** (źródła A, G, H) (cele kształcące). Za wskazanie każdego z celów (informacje wytłuszczone) – po **1 pkt.** **Łącznie maksymalnie – 3 pkt**. Warunkiem zaliczenia powinna być poprawność merytoryczna**,** a nie dosłowność sformułowań (zamiast posłuszeństwa może być karność, rygoryzm, itp.).
30.	teoria geocentryczna – **1pkt**;
31.	Prawo Boskie (fas) (prawo natury) ludzkie (ius) (zwyczaje, ustawy) prawo cywilne, prawo narodów

	Warunkiem zaliczenia zadania jest graficzne (np. przy użyciu strzałek, prostokątów) przedstawienie schematu klasyfikacji prawa wg Izydora. Jeżeli uczeń wyodrębni tylko prawo boskie i ludzkie – **1pkt**. Za dopisanie wyjaśnień (prawo natury, ustawy) – **drugi pkt**, za właściwe umieszczenie prawa cywilnego i narodów – **2 pkt** (po 1 pkt. za każde). **Łącznie maksymalnie 4 pkt**.
32.	Zalecenia o charakterze medycznym – 1, 2 – **1 pkt**. Zalecenia o charakterze magicznym – 4, 14 – **1 pkt**. **Łącznie maksymalnie 2 pkt**.
33.	Szkoła powszechna" (łac.universitas scholarium et docentium) to inaczej – **uniwersytet.** Powszechność oznaczała: **jeden wspólny język** (łacina); **metodę** (scholastyka); **model wiedzy** (m.in. filozofia Arystotelesa, prawo rzymskie i kanoniczne, medycyna); **podobną organizację oraz obyczaje; międzynarodowy charakter, otwartość.** Za określenie, że był to uniwersytet – **1 pkt**. Za wskazanie co najmniej dwóch cech (takich, jak wyżej wymienione) – **2 pkt** (po jednym za każdą cechę). **Łącznie maksymalnie 3 pkt**.
34.	Fakultety: **Sztuk wyzwolonych; Prawa** (rzymskiego i kanonicznego); **Medycyny**. Wyliczenie trzech wydziałów – 2 pkt, wyliczenie dwóch – 1 pkt; **maksymalnie 2 pkt**.
35.	Motywy prestiżowe: „**dla przyszłości, na wieczne czasy, [...] niech zjeżdżają się [...] z różnych części świata"**. Cele praktyczne: **„aby wydawała męże dojrzałością rady znakomite [...] w różnych umiejętnościach biegłe"**. Za przytoczenie dwóch spośród tych fragmentów (wystarczy zacytowanie po jednym fragmencie, odnoszącym się do odpowiednich celów) – **2 pkt**, za niepełną odpowiedź (jeżeli np. wskazane zostaną tylko fragmenty z jednej kategorii) – **1 pkt**.
36.	**„Kanclerz nasz [...] będzie miał pełną władzę** [...]**" – 1 pkt**;
37.	Uniwersytet Paryski **– filozofia** (dopuszczalna jest również odpowiedź - **teologia**). Akademia Krakowska – **prawo** (rzymskie)**.** Do otrzymaniania **2 pkt** niezbędna jest pełna odpowiedź, **1 pkt**- za odpowiedź częściową, dotyczącą jednej uczelni.
38.	Postacie są personifikacją siedmiu sztuk wyzwolonych: a) postać centralna (największa) – filozofii - trzyma berło wiedzy, b) postać pierwsza od lewej – logiki, c) postać druga od lewej – retoryki – ze zwojem pergaminowym z mową, d) postać trzecia od lewej – gramatyki – z podręcznikiem, e) postać siedząca – arytmetyki – z liczydłem,

	f) postać pierwsza od prawej – astronomii – z globusem, g) postać druga od prawej – geometrii – z cyrklem, h) postać trzecia od prawej - muzyki - z lutnią; Za poprawne rozpoznanie: 4 personifikacji – **4 pkt**, 3 personifikacji – **3 pkt**, 2 personifikacji – **2 pkt**, 1 personifikacji – **1 pkt**, (wystarczy poprawne rozpoznanie personifikacji bez wyjaśniania symboliki przedmiotów).
39.	Porównanie źródeł nasuwa wnioski dotyczące zmiany **metod motywowania uczniów** do pracy. Nauczyciel czasów późnośredniowiecznych nie stosował **kar cielesnych** (brak rózeg), **nie ośmieszał** uczniów (brak oślej głowy). Widać **większą swobodę** w zachowaniu uczniów. Ew. Nauczyciela-duchownego coraz częściej zastępował **świecki nauczyciel-humanista** (źródło J)**.** Za wskazanie - spośród poniższych - trzech zmian dotyczących: - metod nauczania (wyeliminowanie kar cielesnych i ośmieszania) – **2 pkt** (po jednym pkt. za każdą metodę), - przyzwolenia na większą swobodę uczniów – **1 pkt**, - ew. zeświecczenia oświaty – **1 pkt**. **Łącznie maksymalnie – 3 pkt**.
40.	Źródła świadczą o: **- sakralnym rozumieniu czasu** (w źródle F - „roku Pańskiego”), **- stosowaniu ery dionizyjskiej** (chrześcijańskiej) w dokumentach świeckich (w źródle F użyty został rok 1364) i **kalendarza liturgicznego** (dzień Zielonych Świątek), **- o rachubie czasu wg eponimów w dokumentach kościelnych (**wg pontyfikatu kolejnych papieży – źródło G). Za każdą poprawną merytorycznie odpowiedź po **1 pkt**; **Łącznie maksymalnie 2 pkt**.
41.	a) Legat – **poseł, wysłannik papieski – 1 pkt**, b) Legaci **posiadali pełnomocnictwa papieży** i, w związku z tym, znaczny zakres władzy (w obydwu przypadkach oświatowej). Za poprawną merytorycznie odpowiedź – **1 pkt**. **Łącznie maksymalnie 2 pkt**.
42.	Cechy charakterystyczne uczelni typu bolońskiego: - **autonomia** uczelni jako korporacji (własne prawa, jurysdykcja, wybór rektora – spośród studentów), - **miejski, świecki charakter, system hospicjalny** (stancje w mieszkaniach mieszczan), większa swoboda dla studentów, - **prawo jako główny kierunek studiów**. Za wskazanie każdej z wymienionych cech po **1 pkt**. **Łącznie maksymalnie 2 pkt**.